

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
10 decembrie st. v.
22 decembrie st. n.

Ese in fiecare duminică.
Redacțiunea :
Strada principală 375 a.

Nr. 50.

ANUL XXV.
1889.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl ; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Dalila.

(Fragment.)

Blbia ne povestește de Samson, cum că muierea,
Când dormia, tăindu-i părul, i-a luat totă puterea,
De l-au prins apoi dușmanii, l-au legat și i-au scos ochii,
Ca dovadă de ce suflet stă în peptii unei rochii. . .
Tineri ce bêt de visuri urmărești vre o femeie,
Pe când luna, scut de aur, strălucește prin alee
Și pătează umbra verde cu misterioase dungi,
Nu uită că dómna are minte scurtă, haine lungi.
Pe când luna vèrsă farmec peste ea . . . ea peste streșini,
Tu îi dai ce e al lumii și îți vine chiar să leșini
De beția 'ncântătoare, unui mândru vis de vèră,
Care 'n tine se petrece . . . Ia intréb-o, și ușorã
O să-ți spue de panglice, de căței, pisici și mode,
Pe când inima ta bate ritmul sfânt al unei ode . . .
Când cochetă de-al teu umër ți se razemã copila,
Dèc' un demon ai în suflet, te gândește la Dalila.

E frumoșã se 'nțelege. . . ca copiii are haz,
Și când rîde, face încă și gropițe în obraz,
Și gropițe face 'n unghiul ucigașei sale guri
Și la degetele mâinii și la ori-ce 'nchieturi.
Nu e mică, nu e mare, nu-i subțire, ci 'mplinită,
Încât ai ce strînge 'n brațe — numai bunã de iubitã ;
Tot ce-ar țice i se cade, tot ce-ar face-i șade bine
Și o prinde ori-ce lucru, căci așa se și cuvine.
Dècã vorba-i e plăcutã și tăcerea-i încă place.
Vorba țice „fugi încolo“, risul țice : „vino 'n cõce!“
Umblã . . . par că amintindu-și vre un cântec, alintatã,
Pare că i-ar fi tot lene și s'ar cere sãrutatã . . .
Sã se 'nalțe din cãlcãie, sã-ți ajungã pãn' la gurã,
Dãruind c'o sãrutare acea tainicã cãldurã,
Ce n'o are decãt numai sufletul unei femei . . .
Cãtã fericire creți tu c'ai gãsi în brațul ei!
Te-ai înseninã vègîndu-i rumenirea din obraji . . .
Ea cu tóne, o crãiesã, ér tu tiner ca un paj!
Și adãnc privind în ochii-i, ți-ar pãre cum că inveți
Cum vieța preț sã aibã, și cum mórtea s'aibã preț,
Și inveninat de-o dulce și fermecãtore jale,
Ai vedé în ea crãiesã lumii gãndurilor tale.
Așã cã, inchipuindu-ți lãcrãmoșele ei gene,
Ți-ar pãre mai mândrã decãt Venus Anadyomene
Și, în caosul uitãrei, ori cum orele alerge,
Ea, din ce în ce mai dragã, ți-ar cãde pe țice merge.

Ce iluzii ! Nu 'nțelegi tu din a ei cãutãturã,
Cã deprindere, grimasã este zîmbetul pe gurã,

Cã intréga-i frumusețe e în lume de prisos,
Și cã sufletul și-l pierde, fãrã de nici un folos ?
Înzãdar boltita lirã ce din șapte cõrde sunã
Tãnguirea ta de mórte în cadențele-i adunã,
Înzãdar în ochi avé-vei umbre mândre din povești,
Precum érna se aședã flori de ghiața pe ferești.
Ea nici pôte sã 'nțelégã, cã nu tu o vrei . . . cã 'n tine
E un demon ce 'nsetézá dupã dulcile-i lumine,
C'acel demon plãnge, rîde, neputénd s'auđã plãnsu-și,
Cã o vré . . . spre-a se 'nțelege, în sfêrșit pe sine ênsuș

Séra pe deal.

Séra pe deal buciumul sunã cu jale,
Turmele-l urc, stelele scapãrã 'n cale,
Apele plãng clar isvorãnd în fãntãne;
Sub un salcãm, dragã, m'aștepti tu pe mine,

Luna pe cer trece-așã sfãntã și clarã,
Ochii tei mari cautã 'n frunđa cea rarã,
Stelele nasc umeți pe bolta seninã,
Pieptul de dor, fruntea de gãnduri ți-e plinã.

Nourii curg, raze a lor șiruri despiciã,
Streșine vechi casele 'n lunã ridicã,
Scãrție-n vènt cumpèna dela fãntãnã,
Valea-i în fum, fluere murmurã 'n stãnã;

Și osteniți ómeni cu cõsa 'n spinare
Vin dela cãmp ; tõca resunã mai tare,
Clopotul vechiu imple cu glasul lui séra,
Sufletul meu arde 'n iubire ca para.

Ah ! în curénd satul în vale amuțeșce.
Ah ! în curénd pasu-mi spre tine grãbeșce :
Lãngã salcãm sta-vom noi nõptea intrégã,
Ore întregi spune-ți-voi cãt îmi ești dragã !

Ne-om rãzimã capetele unul de altul,
Și suridénd vom adormi sub înaltul
Vechiul salcãm. — Astfel de nõptea bogatã,
Cine pe ea n'ar da vieța lui tótã !

M. Eminescu.

Ruga dela Chiseteu.

-- Comedie populară într'un act, cu cântece și joc. --

(Urmare.)

Scena III.

Trăila și Achim.

Achim. (Vine cântând.)

Fie naiba supărat,
Până sânt neveste 'n sat;
Fie naiba necășit,
Pâna-s fete de iubit!

Noroc și bine, mēi Trăilă! Da ce ești așa posomorit, par că Ț-a murit tată-teu!?

Trăila. Me 'ntrebi par că n'ai șci ce-am pățit.

Achim. Ce mai lucru mare! Badea Ursuț Ț-a dat drumul, pentru că Ț-ai rădicat ochii la fata lui, care nu-i de nasu-teu.

Trăila. Dar mi-i dragă.

Achim. Hodorone-tronc! Ficior sărac și să iubească! Mēi, da nu șcii tu că dragostea-i pómă scumpă, ce nu-i de omu sărac?

Trăila. Dar nu pot fără ea.

Achim. Vorbe de clacă.

Trăila. Me usc pe picioare.

Achim. Se vede că n'ai fost cătană, c'atunci n'ai indrugă la atâte verși și uscate, bocind de dragoste ca un copil. Veți, eu nu plâng nici după una; las' să plângă ele după mine! Că și plâng câteva. Mai cu sēmă o nemțoie din Graț. Lucru nabei, frate! Eu nici o vorbă nemțescă, ea nici o buche românească și totuș ne-am înțeles de minune! S'o fi vĕdut cum s'a vaetat când a pornit de-acolo regimentu nost!

Trăila. Tu tot cel vechiu... Dar drăguța mea nu-i nemțoie, ci românească; nu-i din Graț, ci din satu meu... De m'ici am trăit împreună și tocmai astăzi s'o perd?

Achim. Astăzi? Vorbește să te 'nțeleg și nu-mi spune cimilituri!

Trăila. Paraschiva mi-a spus, că părinții ei așteptă astăzi un ficior străin, care vine s'o pețescă.

Achim. Numai atâta! Las' pe mine, că te-oi scăpă eu de el. Nu de giaba m'a usturat ađi palma...

Trăila. Și de n'ai izbuti?

Achim. Mēi, d'apoi de-a fitea am fost eu cătană!? Să nu șci *zgodî* nici atâta! Numai să-l înțelnesc, că Ț-l umflu eu indată ș-apoi drumu ca țumu...

Scena IV.

Aceiași și Costa Hĕrșu.

Costa. (Intrând.) Noroc să ve de Dumneșeu!

Achim. Și Ție, frate. Da ce vĕnturi te-au adus pe la noi? Că vĕd de pe țole, că nu ești de p'aici.

Costa. Îhî! Da iĕt am vinit și eu la rugă.

Achim. Vii de departe?

Costa. Îhî. Am umblat multă lume și țĕră. Am fost la Lipova, la Timișóra, până la Beșcherecu-mare. Țeu așa.

Achim. Adicate ai tăiat țĕra de-a curmezișul.

Costa. Îhî. Tată-meu îi bogătoiu vestit. Avem cinci stĕrtaie de pământ, patru boi...

Achim. (Aparte.) Al cincile ești tu. (Tare.) Și cum Ț-a plesnit prin minte să vĕi la ruga nōstă?

Costa. Da mi-a spus tata: Costică! Pentru că pe mine me chiamă Costică Hĕrșu. Țic, mi-a spus tata: Costică, ai crescut cât un Țuncan.

Achim. Da, da.

Costa. Ș-apoi a spus: A sosit vremea să te 'n-

sori. Hehehe! Eu i-am đis atunci, că nu șci ce-i insurătorea. El mi-a respuns: Lasă că te-a invĕță nevĕsta. Eu i-am đis: Bine, dar nu șci pe cine să ieu. El mi-a respuns: Șci că ești un prost și jumĕtate și că nu ești in stare să-Ți alegi, Ț-am ales dar eu una. Eu i-am đis: Bine, tată; dar unde-i? El mi-a respuns: La Chiseteu. Eu i-am đis: Dar cum să me duc acolo? El mi-a respuns: Măni va fi acolo rugă, se duce cine vrĕ, du-te și tu! Eu i-am respuns: Bine, tată. Așă vĕni aici.

Achim. Adicate, tu ai vinit aici in pețite! Vrei să Țe duci dōră cea mai frumōsă fată, tu, pĕrlitul!

Costa. Îhî.

Achim. Și n'ai face bine să ne spui care-i aceea?

Trăila. (Cu foc.) Care?

Costa. Am și uitat să 'ntreb de tata, când am pornit; dar pe drum mi-am adus amĭnte că așă n'oi găsĭ-o. M'am rentors dară să 'ntreb. Tata mi-a đis: Prostule, da cum ai pornit tu 'n pețite, fără să șcii unde te duci? Me tem să nu-mi faci rușine. Dar eu i-am respuns: Nu te teme, tată; Costica lui Hĕrșu n'a păți rușine. Unde m'or vedĕ fetele, le-oi cādĕ tronc la inimă. Că-s băiat frumōșel, bogat și cuminte.

Achim. Vĕd.

Costa. Mi-a spus apoi tata să 'ntreb numai de neica Ursuț, c'a vorbit cu el și m'astĕptă cu mĕsa pusă... Acela are o fată...

Trăila. (Intrerpĕndu-l.) Paraschiva!

Costa. Îhî.

Trăila. (Cu foc.) P'aceea vrei s'o pețesci?

Costa. Îhî... Frumōsă-i?... Eu nici n'am vĕdut-o... Ba nici nu șci unde șede... N'ați fi așă de buni să-mi spuneți?

Trăila. (Ridicând brațul spre el.) Spune-Ț-oi eu indată.

Achim. (Oprindu-l. Aparte, lui Trăila.) Dar fii cu minte, mēi! Lasă că dreg eu lucrul acesta 'ndată! (Lui Costa.) N'ai să mergi departe. Ursuț șede tocmai in casa asta. (Arată casa din stânga.) Ai sosit tocmai bine, că numai Paraschiva singură-i acasă. Poți să te 'nțelegi cu dĕnsa iute.

Costa. N'am frică. Indată-ce m'a vedĕ, i-oi cādĕ drag... Nu ve supĕrați, că ve duc fata cea mai frumōsă; ve chĕm și pe voi la ospĕț... (Intră in casa din stânga.)

Scena V.

Trăila și Achim.

Achim. Hahaha!

Trăila. Ce-ai făcut?

Achim. Te-am scăpat de pețitoru Paraschivei... El nu șcie că l'am pĕcălit și că 'n loc de Ursuț, l'am indreptat la Efta Marcu... Aicea numai nevĕsta-i acasă... Costica tatii, hăbăuc și 'ncređut ce este, va 'ncepe să se drăgostĕscă cu ea, credĕnd că-i Paraschiva... Ea o să strige tulai!... I cunosc năravul... P'atuncia va sosi și bărbatul, pe care l'oi inșciință, c'a intrat lupu 'n stână... Șcii cât de grozav își teme nevĕsta... Va sburá 'n casă și găsĭnd pe necălitul acesta acolo, mi Ț-l'a purecă, de i-a trece de șagă să mai umble 'n pețit pe la noi ș-a căută să scape cât mai iute.

Trăila. Ce minte de popă!

Achim. Pōte nu șcii c'am fost cătană!... Acum haid de-aici... Eu me duc să spun lui Efta, că i-a vinit un ospĕtoiu. (Plĕcă cântând.)

Câte mândre-am avut eu,

Să le stringi, ai face-un teu;

Și pe câte le-am lăsat,

Să le stringi, ai face-un sat.

Haid! (Es amĕndoi.)

Scena VI.

Sloim, apoi Gruia, neveste, fete și feciori.

Sloim. (Intră cântând din fluer și având înainte-și aninată de grumași o mescuță încărcată cu tot felul de mărfuri mărunt.) Chumperați! Chumperați! Dar așteptați, rebdați, nu ve 'ndhesați, che pe rind toți chepetati... Chumperați!... Chumperați!... (Nevestele, fetele și feciorii s'adună din toate părțile 'n giurul lui.)

Gruia. Sloim! Par că nu ți-s acasă caprele... Strigi să nu se 'mbulzescă ómenii... Darn'am vechut pe nimene ca 'n palmă.

Sloim. N'ai vechut, dar veți achuma... Unde me ivesc eu, vine 'ndhate lumea de fete și neveste...

O nevestă. Ce mai dutean!

Sloim. Las' ch'oi avé eu și mai mare acuș, nu mai se treesc vr'o doi ani între voi...

O fată. Ce-ai de vëndut?

Sloim. Ce ve place voue... albhele și rhume-

Tote. Nu ne trebă.

Gruia. De când, lelițe? Pân' acuma toate ve rumeniati, de va mers vestea... (Cântă)

Săracile fetele,
Fetele, nevestele,
Cum își bat picioarele
Pe toate ogórele
După cépa cea cioréscă,
Să se ungă și vapséscă...
Potu-se tot rumeni,
Care-i hidă, hid'a fi...

Tote. Nu ne trebă rumenele.

Sloim. (Lui Gruia.) Thu blesthimathule... cu chinteca teu strici mie gheșeftul... (Sloim impresorat din toate părțile, începe a tégui cu ei.)

Scena VII.

Aceiași și Costa.

Costa. (Eșind din casă.) Nu-i nime 'n casă!... Dar tata mi-a spus, că ei m'așteptă cu mésa pusă. Să-și fi schimbat óre gândul?... Nu se póte. Că dór au șciut cine-i Costica lui Hêrșu!... Ș-apoi și ficioru cela cu care vorbii aici, imi dicea, că fata-i acasă... Óre nu de-aceea au lăsat-o părinții singurá, ca eu să pot vorbi cu ea in ticiñ?... Așá o fi!... Șciut-au ei bine ce odor de pețitor le vine... Íhí... Me duc s'o caut in grădină. (Se'rentórcé 'n casă.)

Scena VIII.

Aceiași, fără Costa, apoi un covrigar și un turtar.

Sloim. Iate un sephunaș... Chare se spele cu el, se face mai frumos dechit sorele... Iate un pheptene; cine se pheptene cu el, i crește perul pene 'n glezne... (Nevestele și fetele ieu in mână lucrurile lăudate și le privesc cu mirare.)

Un covrigar. (Intră cu un coș de prăgiture și cu o rudă de covrigi, recitând.)

Décă vreți să-ți uiti de grigi,
Ia-ți jemliște și covrigi,
Carne friptă pe grătar,
Rachiu dulce și amar!

Un fecior. (Covrigarul.) Dă-mi să gust rachiu dulce!

Covrigarul. Poftim.

Feciorul. (După ce a beut.) Vai că reu m'a curtat.

Gruia. O fi pus crișmarul vitriol mult in el. (Feciorii incungiuură pe covrigar, ceréndu-și de beut; ér el le dá pe rënd.)

Sloim. Iathe ș-o oglinde... chare se uite 'n ea, se vede tot thineré... (Nevestele și fetele iau oglinda una după alta și se uită 'n ea.)

Un turtar. (Intră cu doue tipși, recitând.)

Turtă dulce și turtele,
Haid alegeți dintre ele,
Că dau toate ca 'nsedar:
Fetelor — câte-un husar,
Păpuși vii nevestelor,
Drăguțe — feciorilor!

(Unii s'apropie de el și-și cumpără câte ceva.)

Gruia (Care intr'aceste a ridicat un turac de cismă de pe mescuța lui Sloim ș-a început cu el téguirea.) Íți dau doueđeci de grițari; decă nu vrei, ține-ți tura-cul... (Il pune pe mescuță.)

Sloim. Dhumneđu se me bate, de n'am pagube... dar fie și cu dhoueđeci... (Il dá lui Gruia, care plăteșce și plécă. Intr'aceste toți s'au dus.) Aș-theptați!... Nu ve 'ndhesați!... che pe rind toți chepetati!... (Plécă și ese cântând din fluer.)

Scena IX.

Rusalina și Costa.

Rusalina. (Imbutușind pe Costa din casă afară.) Fugi de-aici, nerușinatule!

Costa. (Se 'ntórcé cătră ea și vré s'o imbrătoșeze.) Dar ce te prefaci, puiculițo?!... Șciú că ți-s drag. (Vré s'o sărute.)

Rusalina. Cară-te, necuratule, că strig.

Costa. Ce faci așá gurá, par că nu cu șcirea ta am vinit aici?!

Rusalina. Cu șcirea mea?

Costa. Íhí.

Rusalina. Měi, dór ai căpiat.

Costa. Dar nu te face cu bôlá, drăguță!... Au nu voi ați spus tătâne-meu să vin, că m'așteptați cu brațele deschise?

Rusalina. Da-ți-oi eu indată brață! (Íși ridică brațul să-l lovéscă)

Costa. Auđi! Fii cu minte! Drăguță!

Rusalina. Tulai!... Vine bărbatu... Décă te-a găsi aici, te-a omori 'ndată.

Costa. Bărbatu!... Ai bărbat?

Rusalina. Da, prostule, nu veți că sânt măritată?

Costa. Asta n'am băgat de sémă... Tata mi-a spus că ești fată... Íhí!... Așá dară de-atunci te-ai măritat!... Pécát!... Eu sânt bogat și cu-minte... Íhí... Da macar dă-mi o guriță. (Vré s'o sărute.)

Rusalina. (Respingéndu-l.) Tulai!... Étă bărbatu!... Ascunde-te iute, că te prepădeșce.

Costa. (Priveșce 'ngrozit in giur de sine.) Dar unde?

Rusalina. Étă colo 'n hămbar. (Costa sare iute acolo și s'ascunde 'n hămbar.)

(Va urmă.)

Iosif Vulcan.

Moș Tudor.

— Nuvelă —

(Incheiere.)

Pe câți ani trăesc? Apoi, după ce se gândi puțin, răspunse cam zîmbind:

— De, trăesc de vr'o 6 ani.

Vârzaru nu se mai putu stăpâni și incrunțându-se aspru cătră moș Tudor, îi dîse :

— Dar ce? Cum ai îndrăznélă moșcule, să spui o minciună atât de nerușinată?

— Ei! dară me infrunți — jupâne, par că ți-aș fi argat . . . Ce păcatele, că döră sînt alb ca fuiorul; de ești cumva curtean, am fost și eu ostaș și încă vrednic în vremea mea. Eu vorbesc ca la țeră, cu graiul slobod; dta ca la curte, îngâmfat și cu gândul ascuns, căci așa e curtenul, slugarnic și numai zavistie și minciună viséză, ca vrabia mălai. Eu nu mint, spun cu adevărat, trăesc numai de 6 ani.

— Cum? dîse vodă.

— Nu me domiresc, adăogă armașul, tot posomorit la față.

— De jupâne, căci sînt și firi zăbavnice la pricepere.

Armașul făcu o mișcare și se roși de ciudă. Vodă îl domoli cu un semn din cap.

— Spune, moșule, cu ce înțeles ai dîs că trăești numai de 6 ani.

— Apoi veți, am dîs jupâne, că trăesc numai de 6 ani, și așa și vine când o căută cineva la înțelesul vorbeii. De, jupâne, omul trebuie să-și socotească anii vieții numai din ziua în care pöte trăi în tîcănă și nu i se prăpădește munca și ogörele de resboie, jaturi și încălcările păgânilor. Adecă nu e vorba, că și sub domnia lui Mihai-Vodă — fie-i țerina ușöră — nu conteniă rësboiele, dar mai mult ca alte limbi și cu păgânii se rësboiă, și de . . . ce să dîci, când se arată în fruntea nöstră, par că ne fermecă, mergeam în foc ca la horă. Nu conteniă bine un rësboi și altu incepea, dar în calte se dusesse vestea de nemul nostru creștinesc!

»Ah! jupâne, căci nu incepe domnia un rësboi cu letinii de Unguri, nu i-ar mai răbdă Dđeu, că ei repuseră prin vicleșug pe Măria sa Mihai; aș sări în foc să rësibun rușinea nemului creștinesc.

»Când veni Șerban vodă, blând și înțelept cum eră, ne-am vëduț o semă de vreme de casă și de ogöre; dar tot nu-l lăsară dușmanii în pace, și luptele nu conteniră deseversit. După ce plecă în pribegie, Măria sa Șerban, vai! ș-amar! Domniile se schimbă ca cămășile, ér grecimea se năpustise droie pe lângă curte; östea ajunsese de batjocură și norodul asuprit cu dări grele; ér fără-de-legile și vicleșugul curtenilor abiă le mai putea răbdă creștinul, numai cu milă și putere dela Dumneđeu. Silnicia, frica de prepus și de mörte neomenösă, făcea pe bietul Român să-și blasteme dîlele. De vr'o 6 ani, de când ne-am invrednicit cu oblăduirea lui Matei-Vodă — Dđeu să-l ție — de atunci își mai vede creștinul de plugărie și de alte päsuri, de atunci mai resuffă omul — și de aceea trăesc numai de 6 ani.

Matei Basarab cu töte că eră isteț și neingâmfat, tot se simți măgulit — căci așa e firea ömenescă — și de aceea prinse bucuros a mai sta la vorbă cu moșnegul.

— Dar, ia spune, moș Tudore, cum ai putut la așa ani inaintați, să-ți dai atăta trudă să muncești o liveze intrégă? Ș-apoi, vëd că rësădești niște pomușori mërunți cât firu de leuștean.

Și vodă riđënd adăogă:

— Mi se pare că nu-ți vor rodí așa de curënd, că de . . . ești și cam bërtrán.

— Ba încă bërtrán, jupâne.

— Apoi spune-mi, vei trăi ca să culegi róde?

— Ei! mărite jupâne, respunse moș Tudor, pomușorii din care am mánecat eu, a fost sădiți de alții cu mult inaintea mea, aceia pe care i-am pus eu astăđi, vor rodí pentru cei ce vor veni după mine.

Vodă, minunat de aceste cuvinte istețe, scöse dela brău o pungă și o dete lui moș Tudor.

— Primește acésta, moșule. Cine inveseleşce cu graiul și rostind cu înțelepciune își deslușeșce fapta și adăncul gândirii, încăi graiul să-i fie cu folos și imbucurător.

— Veți, jupâne, dîse unchiașul voios luând punga, veți pomușorii de și rolesc tărđiu, ai mei din potrivă abiă i-am sădit astăđi, și tot astăđi mi-au rodit și încă atât, cât nu vor mai rodí nici odată într'o đi.

De acésta vorbă până și Vârzaru rîse; ér vodă, plin de veselie, se întörse cătră armașul:

— Dă creștinului și punga ta, numai să fugim mai iute, că moș Tudor ne va slei de bani.

Armașul își mușcă buza de mănăie, dar scöse punga din sín și o aruncă la picioarele lui Tudor.

— Unul dá, ér celalalt aruncă! Dumneđeu primeșce și dela bun și dela nebun, dîse moș Tudor.

Vodă porni tot într'un hohot de ris.

— Păcălitura e sárată, dîse Vodă, uitându-se cătră armașul, care abiă își ținea mânia.

Dar gluma cumiñtită e mai de preț cățărnicile silnice și slugarnice ale curtenilor.

— Cinstite jupâne, dîse moș Tudor îndreptându-și privirea cătră vodă — bine ai făcut că m'ai dat atăția bani. Biserica din satul nostru n'are odăđdii, ér cărțile sînte s'a cam zdrențuit; cu acești bani am să fac ce e de lipsă sfântului locaș cu hramul Maicei Domnului.

— Gândul ți-e creștinesc și bun; așa să faci; dîse Matei.

— Acum, decă nu-ți e cu supërare, cinstite jupâne, să mai dîc o vorbă. Decă ți-o plăcé s'o spui și pe la curtea Măriei sale lui Vodă, căci îmi dá gândul că după-acolo sînteți.

— Și ca ce să fie, moșule? Ai vre-un pás?

— Am audit că Măria sa vodă o să se rësboiească cu domnia Moldovii. Rëu e să se răpue frate pe frate.

— Dar, pentru Dumneđeu! strigă armașul Vârzaru, innecat de turbare.

— Spune tot, dîse lui Tudor, îmi place graiul teu.

— Se face öste de strinsură; am fost öștén și șciu că adunătura de lifte nu e bună. Grecii sînt făcuți spre desbrăcare și zavistie, Secuii călitură próstă, ér bulgarii să-i spënzuri nejudecați fără frică de păcat: leotile astea mai mult pradă decăt apëră țera.

— Nu dîci vorba fără temeiu, moșule, dîse vodă. Vârzaru sta pe cărbuni.

— Mai am una. Sfaturile lui Ghinea grecul nu sînt creștinesci și armașul Radu cam de mult se adapă în ape grecești. Dea Dđeu ca ömenii aceștia să nu prilejescă osîndă și pagubă țerii ori Domniei. Dar prevestesc eu, că pentru dënșii, pagubă și osîndă rea își impletesc singuri, pentru că leota de adunătură din care a făcut împilători chiar ea jupâne le va repune capul.

— Asta-i afară din cale! . . . strigă armașul Radu Vârzaru, care nu se mai putea stăpâni.

— Radule, dîse vodă, privindu-l incrunțat, lasă pe moș Tudor în pace, în multe are temeinicie la gând. Viitorul ne va desluși și noue decă este adevărat că: »glasul norodului adevër spune.« Armașul îngălbînise la față, ér buzele îi invinețiseră, dar își inghiți mânia.

Moș Tudor, cu agerimea minții sale, înțelese că boerul cel darnic nu putea fi altul decăt Matei Vodă, oblăduitorul înțelept, milostiv și cu rîvnă pentru binele öșcii. Bërtránul öștén, când se lumină și se des-

VAGABUNĐII.

luși cu cine vorbește, se apropia de Matei vodă și luându-i pōla hainii o sārutā, și doue lacrimi, ca doue picături de rouă, îi lunecară după genă și se ascuseră în perii albi ai barbei sale.

— Bine cuvântat fie cel de sus, că m'a invrednicit să vĕd, până a nu inchide ochii, pe stăpānitorul înțelept al țerii!

Vodă nu credea ochilor sei, că aievea este tot ce s'a petrecut, atât îl puseră pe gânduri vorbele bătrānului.

Boierimea și alaiul domnesc de care se răznise Măria sa, sosiā, căci se audiā tropsotul cailor. Vodă scārbīt de amarul inghițit de armașul și pentru că îi sosiā boerii și curtenii, nu mai voi să prelungescā svīrcolirile sufleteșci ale lui Radu Vārzaru.

— Ne sosesc curtenii; să mergem. Rĕmāi cu bine, moș Tudore.

— Cu bine și cu Domnul spre ajutor, mărite dōmne!

Vodă dete pinteni calului și insoțit de armaș se perdurā amĕndoi în desimea pădurii.

Scurtā vreme după acĕsta, Vasile Lupu nāvāli în Muntenia, dar a fost înfrānt de Matei. Amārit Domnul Moldovei, tot mai încercā în doue rĕnduri, dar și cu acele privilegii nu folosi, căci și la Nenisor și mai târziu la Finta, unde perī chiar ginerele seu, tot Matei Basarab birui.

Crāncene, păgubitoare nĕmului și neingādūite de Dĕu sūnt rĕsbōele între frați.

Prorocia lui moș Tudor, ca un blestem de sus, aidoma se implini.

Ghinea grecul și Radu Vārzaru, au fost uciși int'ro rĕscōlā chiar de Seimeni cari indeplinia altā datā poruncile lor nelegiuite. Seimenii nārāviți cu jaful și neorĕnduiela, până intr'atāt indrāznirā, încāt la bĕtrānețele milostivului Domn Matei Basarab, îndārjiți, necinstirā domnia, strigānd în calea Măriei sale:

»La mănāstire, nu ne mai trebuie Domn bătrān!«

N'a vrut cel de sus ca moș Tudor să vĕdā cu ochii lui osīnda asupritorilor Ghinea și Radu, căci mult mai înainte Dĕu îl adormise cu somnul celor drepti.

St. Vellescu.

Drei Maria Savul.

— Pe album, lângă o ancoră. —

Ancora-i simbolul speranței:
Poți să sperezi în voce bună,
Că viitoru-ți pregătește
Din flori și stele o cunună;

Căci ca o flōre ești frumoșă
Și ca o stea luminătoare;
Inteligența-ți vie, clară,
Se manifestă 'n cugetare.

Și îți va fi din flori și stele
Alcătuită o cunună,
Căci stelele vin tot la stele,
Și florile la flori s'adună.

Francisca de Rimini.

— Tragedie în cinci acte, de Gustav Drouineau. —

(Incheiere.)

ACTUL V.

Camera de dormit a Franciscei. Nōpțe.

Scena I.

Batilda, domnișore, Francisca leșinată pe un pat. (O mĕsă pe care e o candelă mare aprinsă, un crucifix.)

Batilda. Fruntea sa se decolorĕză din ce în ce... Dōmnă... Ce tăcere... Vai!... mai viețuește ea ore?... Rece!... rece!... Cred... Nici o mișcare... nimic!... Să ne rugām lui Dumneșeu, dșōrelor!

Scena II.

Aciași, Giovanina.

Giovanina. (Intrānd.) Ei bine!

Batilda. Tot leșinată! (Femeile îi dau ajutoruri.)

Giovanina. Ah! Dĕu să me ajute! — Cu câtā repediciune se desvĕlue nenorocirea!... Ducele s'a închis singur... Il aud āncā strigānd... și Guido, surprins aproape de zidurile castelului...

Batilda. Cerule!

Giovanina. De gibellini, — a căror turbare se re-deștĕptā, — se dice că e arestat și ținut ca ostatic pentru Paolo... Aud niște pași...

Scena III.

Aciași, Paolo, în afară de sine.

Paolo. (Giovaninei.) Voi, voi s'o vĕd...

Giovanina Dta, cavaler!

Paolo. Da, eu!

Giovanina. Iĕrtā-me, dar datoria mea...

Paolo. (Respingĕnd-o.) Voi s'o vĕd, îți dic. (Aruncāndu-se spre pat.) Cerule! — ea e mōrtă?... O Francisco!

Giovanina. Eși, domnule!

Paolo. Să es! Să es? Oh taci!

Giovanina. Dar voi chemā...

Paolo. (Scoțĕnd pumnalul.) Să taci! un cuvĕnt de vei dice, teucid!...

Giovanina. O Dōmne!

Paolo. Nu ve apropiați de mine! — Eșiți, și nici un cuvĕnt să nu șoptiți!... Ia sĕma nenorocito... sūnt desperat! (Femeile es. Batilda singurā rĕmāne nemișcatā și severā lângă crucifix; Paolo, o privește, apoi se întōrnā cu pași rari spre Francisca.) O sōrtā fiorōsă!... Pōte?... Nu!... Așā de tinerā... așā de frumoșă!... O Dōmne! (Meditĕzā.) — Fie bleșemātā clipa... Nu!... A murī în acest loc... aproape de ea... e o fericire ce prețuește mai mult decāt vi-ĕta! Ea nu pōte fi rāpitā arĕtōrei mele iubiri... O voi revedĕ!... (Trage spada sa, razemā garda pe pat, întorcĕnd vĕrful contra pieptului seu, apoi sārutā māna Franciscei.) Cerule!... (Aruncā spada.) Māna ei a tresārit... Pare că sāngele ei mai circulĕză!... Ea trāește!...

Francisca. Tu ești?... (Batilda merge la Francisca.)

Paolo. O dulce minune!...

Francisca. Paolo!... Ce amintiri!... unde sūnt?..

Paolo. Lângă mine... (Batilda ese incet.)

Francisca. Singuri āncā... Ce va să dicā asta?... Imi aduc aminte!... Cum me aflu eu aici? — În paraclis... Vai! cât sūnt de criminalā!... Acolo, diceam lui Dĕu: »Acoperĕ-me cu aripa ta...» Și acuma... amĕndoi, singuri āncā?... Oh nu me pe-

depsi că te iubesc, Paolo!... Pentru ce pașii tei s'au îndreptat aicea... în camera mea?... Ah! fugi!

Paolo. Lasă-me să trăesc! O clipă... apoi, adio pentru totdeauna! — Sunt băt de bucurie și fericire! — Credeam că te-am pierdut!..

Francisca. Pe mine?

Paolo. Tu nu poți pricepe durerea și frica mea! De o oră, stăteai nemișcată, aici... galbenă, înghețată... și eu, cu mâna-mi slabă, dar hotărâtă, spriginind vârful sabiei mele de peptu-mi, voiam...

Francisca. Ce ții tu?

Paolo. (Arătând sabia.) Priveșee!

Francisca. Și... dar... tu ții că me iubescă?..

Paolo. Francisco! Me mai întrebi: decă te iubesc! Decă te iubesc! o mare Dămnă!... Dar știi tu ore însuși, ce iubire sugrumătoare me arde?... o cunoști tu?... Ah cât e de crudă iubirea înădușită atâta timp! — Când speranța inimii e surgunită pentru totdeauna, când suferi trei ani lipsa și nedormirea, când n'ai pe nimene cui să încredințezi durerile tale, când trebuie să riști încă, sugrumându-ți plânsetele, singur... neavând drept ori ce avere decât singura gândire a desperării, ce-ți slăbește sufletul... ce-ți-l inebunește!.. Oh!.. cât te iubesc!.. Cerule!.. Francisco! poți tu știi?... Acastă iubire pôte să facă să-mi pierd chiar virtutea...

Francisca. Me inspăimântă!

Paolo. Iertare!..

Francisca. Fugi.

Paolo. Me alungi!

Francisca. Uiiți ore că mărtea te așteptă?

Paolo. Dar amicii mei vor sosi, la semnalul clopotelor, pentru a me scăpa... a te scăpa... Invoieșce-te! fugi cu mine!

Francisca. (Indignată.) Ah Paolo!.. plēcă!..

Paolo. Sânt oprit aici...

Francisca. Tremur!

Paolo. Ei bine, decă voești, să murim împreună. Indepărtarea și durerea ne-ar ucide cu încetul!.. Ce moment am puté găsi pentru mărte, mai bun și mai frumos decât acesta? Ce mai poți tu așteptă dela viață de acum înainte? Vei fi urmărită vecinic de muștrări amare, — fiecare ți îți va fi un véc de durere... năptea vei muia culcușul teu cu plânsete... Amorul nostru este farmecul suprem al vieții tale; amorul nostru este mai tare decât omul și chiar decât cerul însuși. Oh spune-mi, nu te-ai săturat tu de a suferi atâta? Nu mai trebuie... decât o clipă pentru a muri!.. Acastă clipă pôte sfărși jalea ce te topeșce. Imi vei dice numai: „Te ador!“.. Să murim, să murim!.. Trebuie să invingem nenorocirea. — Priveșce pumnalul meu... Am să-l infig în inima ta, apoi în inima mea...

Francisca. Cu tine, mărtea mi-ar fi dulce!.. Dar me tem Paolo de mânia lui Dădu! — Totuș, voi primă mărtea cu fericire!.. Da, da... Uite... loveșce...

Paolo. (Gata a scôte pumnalul.) Aide! să îndeplinim sôrta noastră.

Francisca. Nu încă!.. Lasă-me să te mai privesc... Decă te opresc, nu e de frica morții... sânt gata pentru ea. Când voi vedé sbucind sângele din inima mea străpunsă, curgând sub pumnalul teu, atunci... atunci îți voi suride... Dar momentul ce se strecôră acum, este îngrozitor și suprem. — și me tem să nu-mi dau sufletul... fără a-ți dice: Te iubesc!.. Iubindu-te, Paolo, am trăit pentru a suferi... Uite! loveșce! acum nu mai voi decât să mor.

Paolo. Nu! nu voi avé nici odată un așa de

inspăimântător curaj Francisco!.. Tu să mori!.. Dar unde me conduce turbarea mea?..

Scena IV.

Aceiași, Batilda.

Batilda. Dămnă, monseniorul...

Francisca. Cum? vine?!

Batilda. Furia lui îngroșeșce pe toți...

Francisca. Bertold ne bănuieșce!.. Ah! ce fac eu, neună! când el suferă așa de mult?..

Batilda. Se închisese în odaia lui; dar peste puțin timp eși, lovit de o tulburare stranie!.. El ș-a pierdut cu totul mintea... Amenință, suspină... pe buzele sale se strecor surisuri infernale! Ține în mână un pumnal, — fața-i e cu totul schimbată. Fugi dămnă de aici... El pôte veni... fugi...

Francisca. O nenorocire! Bertold, lipsit de rațiune!.. voi... voi... să-l ved... să-i jertlesc viața mea! séu să fiu ucisă aicea, și cu mâna sa... — Să me ucidă! O da! e dator... Nu, nu voi fugi,

Paolo. Cerule! eu trebuie să te scap de furia lui, — și rămân aici...

Francisca. Dar vederea ta va fi funestă pentru mine.

Batilda. (Dind fund.) Aud...

Francisca. El vine, ții tu? (Lui Paolo.) Ai milă de mine, și ascunde-te, fugi...

Paolo. Ei bine, me duc coala, alături; dar voi fi gata să sar la cea întei mișcare a lui. (Intră în camera de alături.)

Francisca. De va fi să murim amândoi, Dădu să ne mântue sufletele!

Batilda. (Apropiându-se.) Vine!.. Voești dămnă să chem domnișorele?

Francisca. Nu, ci eși și tu.

Scena V.

Francisca, Malatesta, apoi Paolo.

Malatesta. (Intr'o profundă neună.) Mărtea lor... Oh!.. da... ășt fier... străpuns... (Credeând că vede pe Guido.) Eși! eși îți ții! (Insoțindu-l.) Bine. (Suridând.) Când voi fi eu răsbunat? In curând!.. Tatăl ei a lăsat-o, ca pumnalul meu s'o judece.

Francisca. Și mai pot trăi încă!

Malatesta. (Ridând.) El crede că aș puté-o iertă!.. Ei sânt colo... li ved; amestecă otravă — și gândesc că nunta e aproape să urmeze după trădarea lor? — Ve înșelați! Mai degrabă mărtea!.. Ce! soția mea me iubieșce? — La altar... ea e frumoasă... cât e de frumoasă... Ce mare bucurie simt!.. Oh!.. Intr'o ți de serbare...

Francisca. (Aparte.) Vai!

Malatesta. (Găsind o carte lângă pat.) Ce carte e asta?... (Ceteșce ridând.) „Lancelot se înturnă din esil; și acest cavaler, galant și vitéz, fu dulcele sclav „al reginei Ginevra: Gallehaut îl serviă... Intr'o ți...“ Tu minți! (Aruncă cartea la pământ.)

Francisca. (Ingrozită.) O Dămnă!

Malatesta. (Umblând agitat.) Grózele mele bănueli me urmăresc pretutindenea!

Francisca. (Mergând la el.) Ascultă-me, revino-ți în simțiri!..

Malatesta. (Luând-o de braț.) Păzeșce-te, tată, de a ceti în sufletul meu!.. El ascunde un cugel infricoșat... Adio speranță! — Am alungat pe Dante și în astă séră voi lovi.

Francisca. Scumpe Bertold, respunde-mi... Chi-nurile mele sânt spăimântătoare! Priveșce... M'auđi

tu? — Ochiul teu, pironit și infocat me ingrozește.
— Suride-mi...

Malatesta. Cine ești tu?

Francisca. Dar nu me veți? amicul meu, — soțul meu! — Eu sînt, Francisca... Alină-ți suferința!.. Mîna mea strînge pe a ta... Simți tu?... Nu mai e nici o speranță! — Dar privește-me, vorbește...

Malatesta. (După o examinare încetă și posomorită.) Francisca!..

Francisca. Da... eu sînt...

Malatesta. Dar eu?... cine sînt?... Ce fac? O! negre gânduri ce 'nnot ici, pe inimă... (Franciscăi.) Mulți dușmani mi-am făcut eu pentru tine: Glorie, fericire, speranță... in tine totul am fost pus; și tu?... O fratele meu!.. Ah Dómnē!.. Milă nu mai am in peptu-mi... Fugi!.. nu te apropiă de mine...

Francisca. (In genunchi.) Ucide-me!

Malatesta. Tremur... Cine? eu, eu să te perd...

Francisca. Aștept mórtea din mînile tale.

Malatesta. Și te pui încă în calea mea?

Francisca. Ascultă, scump soț...

Malatesta. Ce?... rușinea mea?!

Francisca. Nu-ți cer îndurare pentru mine, dar cruță măcar pe fratele teu...

Malatesta. (Scoțînd pumnalul) Atunci...

Paolo. (Aruncîndu-se între ei.) Pe mine... pe mine numai ucide-me!

Malatesta. Paolo! îndrăznețul! (Se aud sunete îndepărtate de clopote.) Mișelule! tremuri...

Paolo. (Aparte.) Clopotele! ei vin!..

Francisca. Numai pe mine!..

Malatesta. Veți muri!..

Paolo. (Aparte.) Vor sosi în curînd!

Malatesta. (Rătăcit, prezentînd pumnalul Franciscai: e zdrobit cu totul.) Nu... ține... ucideți-me. Fără să te rogi pentru sufletul meu, Paolo, tu vei dice: »Bine! fie femeia mea!.. Bertold me iubă... el ș-ar fi dat ȕilele pentru mine! — Ei „bine... eu am zdrobit fructul fericirii sale... Pe »corpul lui s'a așezat marmora mormîntală... Eu! „duce de Rimini! urmez in locul fratelui meu...« Și apoi... veți fi uniți, fericiti... (Cu un accent îngrozitor.) Fericiti?! Nu!.. nu! nu!.. (Clopotele sună mai tare; murmurele poporațiunii se aud.)

Francisca. Furia scînteiază în ochii lui: Paolo, e mórtea!.. Să ne îmbrășșăm!..

Malatesta. Infamilor! îndreptați sufletele vóstre cãtră Ddeu, care pedepsește! (El îi lovește. Dante și gibelinii armați cu speđe, lance și făclii, se aruncă in scenă strigînd.)

Toți. Paolo! Paolo! (Apoi se opresc cu gróză vędîndu-l murind, lângă Francisca.)

(Cortina.)

N. A. Bogdan.

Poesii populare.

Câte cară cu povară,
Tóte suie și scobórá,
Numai carul badiului
Stă in vėrful dealului;
Nici nu suie nici scobórá,
Bate boii de-i omórá;
De-o bătut de n'o bătut,
De scos el tot n'o putut,
Pân' ce la mândra o vint'
Și din grai el o grăit:

¹ A venit.

Desfă mândro ce-am legat,
Să tunăm¹ cu caru 'n sat;
Desfă mândro ce-am făcut,
Să nu-mi bat boii mai mult.

Mândra me așa dicé,
Când io n'am mai mers la ie,
Că ie-i ruja din grădină
Și că io-s gunoi din tină,
Da ȕeu ruja din grădină
Chică² jos și putreȕește,
Nimenui nu-i trebuiește.
Da gunoiu ál³ din tină
Plóă-o plóie și se spélă
Și-l iubesc fetele érá.

La fágădău Linii
Béu cãlétorii țerii
Și tot béu și stătuesc
Și pe Lina o tomnesc⁴
Ș-o tomnit-o joi séra
Ș-o murit vineri nóptea.
Sâmbătă pe la anyăȕi⁵,
Vin'un tinerel vitéz
Și din grai așe grăié:
— Da ieși Lino pân' la pórtă,
De deschide porȕile,
Să tun cu cãruțele.

Maică-sa din grai grăiá:
— Tinerel fiuțul meu,
Nu-ți mai frânge gândul teu,
Că Lina nu va ieși,
Că Lina-i mórtă 'n casă,
Mórtă 'n casă după mésză,
Pe un covor de mătasă.
Décă el o auȕé,
Ei din grai așa grăi⁶:
— Maică măicúlena mea,
Adă maico brișcuța,
Să-mi junghiu inimuța,
Să se ducă veste 'n Olt
Co 'ngropat un viu ș-un mort

Asta mândro nu-i dirept,
Că tu porți banii pe chept⁶
Și la mine in șerpar,
Nu face nici un creițar.

Fóie verde, bob și linte,
Descunună-me părinte,
Că de când m'ai cununat,
In gré hólă m'ai băgat.
De nyinyica n'am lucrat,
Nici n'am tors nici n'am pus pânză,
Num'am fluerat in frunză.
Cu bărbatu trăesc reu,
De me bate cât me bate,
Din nărav tot nu me scóte,
C'atátea năravuri am,
Câte ȕile-s intr'un an.

Méi bădiță Iuănaș
Face-te-ai cãlugăraș,
Peste patruȕeci de ȕile,
Să te véd la mănăsture,
Cu mánile pe psaltire,
Cu ochii după cochile.

Vasilii L. Suciú.

¹ Tunăm, se întrebuințéază cuvéntul acesta pe Săcaș, in loc de: intrăm, ² Pică, cade, ³ Acela. ⁴ Fidanțézá. ⁵ Amiéȕi. ⁶ Pept.

Șapte zile la expoziția din Paris.

Ziua VI.

Fiind ploios și timpuriu de a intra la expoziție, intru în camera deputaților. Sala de ședință mare, amfiteatrală, fotoliurile ministeriale în primele două bănci de giur impregiur. Ordinea zilei tipărită, probabil tăiată din »Journal officiel«, în sala de consfătuire este în mărime naturală statuia de marmoră a lui Henric IV, și pe pedestal se pot ceti următoarele: »La violente amour que j'apporte à mes sujets m'a fait trouver tout aisé et honorable.« În celelalte saloane alte statue și portrete de oameni mari ai statului francez.

Mobilele lui Napoleon I, căruțele sale aurite și ale altor regi și regine, palatul Mariei Antoinettei și o galerie de tablouri în număr enorm și care de care mai interesante, un salon mare cu tablourile tuturor bătăliilor franceze am văzut în palatul dela Versailles, care se află cale de un cîș cu trenul dela Paris în spre apus.

În expoziție am văzut în ziua acesta în palatul artelor libere diferite modele de scăunii și pupitre pentru școle, mai toate după sistemul de câte 2 elevi, rar 1 elev, în fiecare scăunie. O mesă de scris simplă, dar practică, eră cumpărată de președintele republicei.

Mai departe cercetez secția antropologică anatomică, tipuri de colorii de ochi ai raselor ome-neșci, tot felul de cărți scolare din Franța și din părțile supuse Franței, ca Algeria, Tunisia și altele. Văd o galerie religioasă de chipuri în relief: Cina cea de taină, Nunta din Cana Galileii și altele cu haine de stofă roșie, venete, galbe și cu fluturi de aur.

După aceea trec în secția chirurgicală, și observ diferitele instrumente, ochilari și bandaji, despre cari voi referă mai detaliat »Progresului medical român« din București.

În hala mașinilor văd o mașină de cusut mănănată de electricitate, vîndută de 64 de ori. O mașină de tors, pe care eu am trecut-o cu vederea, aud că s'a vîndut de 600 de ori. Minunat eră și mecanismul închis într'o cuthie și pus de-asupra clapelor unui piano, aplicându-se și notele săpate în o lășie lungă de carton, cum sînt săpate la Ariston, prin carele se putea cîntă ca la Ariston piese complete și atât de bine ca un artist. Eu audii cîntînd valsul „Serenada“ de Waldteufel (?)

Am uitat să spun că în secția română eră postat la intrare chipul unui dorobanț român în cisme, pantaloni și mondur cu căciulă în cap și cu pușca pe umăr. În secția cu hîrțile, felurite țigarete espuse de frații Braunstein și pe cele cu chipul Dorobanțului.

Sera se văd admirabilele fântăni luminoase, adevărate fântăni săritore, er printre razele de apă se trimit raze de lumină electrică, care trecînd prin prisme se colorază în colorile curcubeului, va să dică odată roșu, apoi galbin, albastru și așa mai departe. Această lumină electrică ni se face aparentă numai prin picăturile de apă care cad jos, căci raza de apă în sine nu ar apăre colorată.

După jumătate de cîș și turnul e ca într'un foc roșu (bengalic.) Reflectorii electrici din vîrfurile turnului, 2 la număr, sînt atât de puternici, încât la lună te poți uita, dar la ei ba.

Ziua VII.

Etă că am dat și de a treia parte a secțiunii române, care se află în pavilónele de agricultură de pe cheul d'Orsay. Și aci dulapurile sînt boite cu un verde mai deschis și cu colțurile verzi închise și aurite. Apele minerale sînt reprezentate numai prin: Calimaneșci, Căciulata, Slănic și Breazu, er sarea de ape minerale dela Balțateșci și Breazu. Etă și alte produse române: Vin, țuică, cognac, tutun, o rădăcină de nuc de pe moșia gen. Florescu în preț de 2,000 fr., brău și chimir țărănesc, săpun, glysera extra în contra ruginii, apă de Colonia, regeneratorul pîrului, petrol brut și curat, benzin, parafin, confecte, inghețată uscată! făcută la Ploeschi, țiri (peșci), cafea, cicóre, cereale: păpușoi alb și galbin, fasole, migdale și altele, făină, nuci, alune, spice de grâu cari au cîștigat »Grand prix«, salamă de 2 m. 20, er de grea 40 kilo, panere, cefe, rogojini, ciubere, funii de teiu, lopeți, furci, coveți, lădi de Brașov, vîrșii pentru prins peșce, Franceina și mătásurile colorate prin invențiunea drului Istrate, stindardul român fălăe asupra acestei secțiuni agricole și alătorea este Rusia agricolă, lignit român, minereu de fier, turnul Eiffel de scoici făcut de dl Nedelescu din București, etă ce putui culege aci din o aruncătură de ochiu.

Să ve mai amintesc de cloțele artificiale (couveuses), niște lădi ținute la temperatură egală pentru a creșce pui de găină, și tot pe acest principiu și pentru copiii născuți fără de vreme, în altă parte apoi primești câte o publicație de ale societății pentru observarea duminecelor, apoi de ale caselor naționale de rețineri pentru bētrănețe, care între multe alte exemple arată cum un ban (10 centime) pe zi, adevă 36 de franci pe an, vērșati dela etatea unui copil de 3 ani până la 21 de ani, îi asigură când va fi de 65 de ani 1,200 de franci și ca să mai dai și de vr'a posnă, și se mai vîră în mână și câte o broșură intitulată: La fin du monde le 11 Avril 1901, dar nainte de acesta se vor țintembla 15 mari minuni, bătălii mari, confederațiunea a 10 regate (Franța, Britania, Spania, Italia, Austria, Grecia, Turcia, Siria, Egypt și statele slave); în 1892, venirea unui Napoleon, innălțarea la cer a 144,000 de creștini vii la 5 martie 1896 și câte alte nebunii, cari numai din capul vecinic veselilor francezi au putut eși, cari și tređi, cum incede a inseră, cîntă pe uliță bărbați și femei, eleganți și de bune condițiuni.

Francezul și în suferințe e altul, nu ca celelalte popóre. Nici odată nu voi uita căutătura săgetătoare a unei fete tinere, care răbdănd cu oșecare eroism a i se face injecțiile necesare la institutul lui Pasteur, gratifică apoi pe medicul injectător cu o privire, de gîndiai că vré să-l sôrbă într'o lingură de apă. Și să nu credeți că acea căutatură a displăcut asistentului lui Pasteur, căci eră ceva interesant furios în acei ochi abii de vr'o 14 ani.

Visitarea operei, operei comice, a teatrului Eden și a mai multor musee și clinici, întemplantu-se după cele 7 zile sacrate expoziției, nu cade în cadrul aceste descrieri.

Mai am a ve scrie câteva și din călătoria mea de rentórcere.

Dr. G. Crăinicean.

Vagabunđii.

— Veđi ilustrațiunea din nr. acesta. —

În timpul mai nou în toate artele s'a observat o direcțiune realistă. Astfel se manifestăză acesta și în pictură. Unul din represintanții acestei direcțiuni este

și Munkácsy, al cărui nume a devenit atât de cunoscut în anii din urmă mai ales prin tablourile sale: »Cristos înaintea lui Pilat« și »Cristos pe cruce.«

Ilustrațiunea din acest număr înfățișează asemenea un tablou de al lui Munkácsy, o trupă de vagabunși, în momentul când dâșii sunt escortați. Acest tablou este din cele dintâi lucrări ale autorului, prin cari dâșul s'a făcut renumit.

I. H.

Literatură și arte.

Știri literare și artistice. *Dna Thenard* a ținut o conferință în Paris, asupra scriitoarei noastre Carmen Sylva, recitând și unele bucăți ale acesteia. Au fost de față: François Copée, Claretie, Richepin, Bergerat, Le comte de Lisle, Sully Prudhomme, etc. etc. — *Dl G. Sterian*, arhitect în Iași, a publicat acolo o lucrare intitulată: „Despre restaurarea monumentelor istorice în străinătate și în România.“ — *Rudolf Lindau*, vestitul romanțier german, care a vizitat acum-a doi ani România, urmăzând a publica o serie de articole asupra României în o revistă berlineză. — *Dl Tocilescu* va plecă în curând în Dobrogea spre a lua măsurile necesare pentru facerea unui muzeu la Constanța.

Ediția a patra a poeziilor lui Eminescu a apărut zilele trecute la București. Volumul e precedat de o prefață a dlui Tit Maiorescu, pe care o cunosc și cetitorii noștri, căci am reprodus-o întregă din »Convorbiri Literare«, unde apăruse întâiu. Acuma dl Maiorescu a publicat numai partea primă relativă la individualitatea fizică a poetului; recunoscând de sigur ênsuș, că partea a doua, în care trebuia să ne dea potretul literar al lui Eminescu, nu este nici la înălțimea poetului, nici la a dlui Maiorescu. Care va să dică, studiul lui Eminescu este încă de făcut. Păcat, că în ediția acesta nu s'au adaugat și alte poezii ale autorului, care s'au descoperit de atunci și din care și „Fântâna Blandusiei“ (format mare) publică două, pe care le reproducem și noi în fruntea numerului nostru de acuma.

Din operele lui Hașdêu de curând s'au publicat la București volumul al treile, în limba franceză. Acesta e intitulat: »Théâtre« și conține niște studii asupra lui Shakespeare, Molière, Corneille și Racine; apoi câteva legende și basme populare române; începându-se cu unele schițe și planuri de tragedii, drame și comedii, pe cari voiă să le scrie. În etatea tineră a autōrei, e inuimitoră numai această productivitate mare, dar totodată varietatea ei și mai cu samă valoarea literară ce transpiră din aceste lucrări. De sigur, Iulia Hașdêu avea să devină o mare scriitoare. Cu atât mai durerōsă este pierderea ei.

Studiu literar. Dl dr. A. Ureche, care de mai mulți ani se ocupă cu studiul bolilor creierului, pregătește o monografie importantă; părți din lucrarea junelui doctor fiind cunoscute unora din somitățile din Paris, aceștia l'au indemnă cu stăruință să mērgă la Paris spre a-ș termina lucrarea, acolo putând dispune de mijloce de studii superioare. Dl Ureche și-a desfăcut casa și a plecat pentru un timp de doi ani.

Carte de școlă. A eșit de sub tipar în editura librăriei Nicolae I. Ciurcu în Brașov: »Gramatica limbii românești«, sintacsă, etimologie, fonetică, stil, — întocmită în două cursuri concentrice, pentru școlile populare, de Ión Dariu, învățător la școlile centrale române din Brașov. Cursul I, pentru anul al 3-le și al 4-le de școlă. Ediția a doua. Revădută, corectată și înăvuită. Prețul 25 cr.

Diare noue. *Informatorul*, diar cotidian ilustrat, a apărut la București în 1/13 decembre; proprietarii

noului diar sânt dnii Eniu Baltean și N. C. Ghindășan. — *Biblioteca Familiei* va fi titlul unei noue foi beletristice literare care va apăre la 1 januarie în București și va eși în fiecare duminică, cuprindând novele, poezii, piese teatra'le, ilustrațiuni etc. — *Invalidul*, un nou diar militar, va eși la București la 15/27 decembre; director dl locotenent Tiberiu Stănculescu, pensionar. — *Binele Public* va reapăre în curând la București, în locul diarului »România.« — *Mercurul Român*, diar popular de finanțe și comerț, a început să iēsă la București, de două ori pe lună.

Teatru și musică.

Știri teatrale și musicale. *Dșora Theodorini* face mare senzație la Buenos-Ayres în America, debutând în opera »Gioconda.« — *Tenorul Gabrielescu* cântă la Trevisa cu deosebit succes; diarele italiene de musică fac elogii tinerului tenor român, care nu pōte fi angajat acasă, ci trebuie să ia lumea în cap. — *Dna Darclée n. Hartular* cântă cu mare succes pe scena teatrului de operă din Nizza. — *Dna De la Nowina*, o tineră română, a debutat cu mare efect în opera »Esclarmonde« pe scena teatrului »De la Monnaie« din Brusela. — *Trupa Tardiny-Vladicescu* a sosit la Ploești, să dea acolo o serie de reprezentații. — *Dșora Agatha Bârsescu*, dela Burgtheater din Viena, a anunțat că sosește în curând la București, unde va da o serie de 5 reprezentațiuni.

Teatrul Național din București. Direcțiunea generală a teatrelor n'a publicat încă procesul verbal, care trebuie să se fi încheiat în cauza decernerii premiului anunțat pentru piesa cea mai bună. Un amic ne scrie, că direcțiunea găsind trei piese mai bune (Drumul Greșit, Mihnea și Baba, Dina Frumuseților), fără inse d'a împlini condițiunile concursului, a decis a publica un nou concurs cu termen de zece luni; êr aceste piese să le jōce cât mai curând, supunându-le, cum am dice, judecării publicului. Un diar din București ne și spune numele a doi autori: unul, care a scris »Mihnea și Baba«, e dl P. Macri; celalalt, autorul »Dinei Frumuseților« e dl E. Aslan. Într'aceea repertoriul se compune din traduceri și localisări: »Marion Delorme«, drama lui Victor Hugo; »Manevrele de tōmnă«, comedia lui Moser; »Machbeth«, tragedia lui Shakespeare, cu dșora Ciupagea, asistând public foarte puțin; apoi »Schinteia« și »Cismalița« două comedii localisate de dl Malla. Trupa de operă italiană ș-a încheiat stagiunea; trupa română de operete a început șirul reprezentațiilor sale duminică cu »Fata mamei Angot« cu dra Kaiser, dnii Iulian și Vasiliu, sopran și tenor.

Prelegeri publice în Arad. Sâmbătă în 16/28 decembre a. c. se va începe ciclul prelegerilor publice, ce le arangeză Asociațiunea aradană în sala seminarului diecesan. În numita di, spune »Biserica și Școlă«, va prelege asesorul consistorial Augustin Hamsea despre: »Individualitatea națională și caracterul specific al poporului român«; êr musica instrumentală și corul vocal al seminarului vor eșecută unele piese. Celalalte prelegeri se vor anunță succesiv.

Nunta din Văleni, piesa nemțescă a dlor Marco Brociner și Ludovic Ganghofer, care s'a jucat cu efect pe mai multe scene germane și care are să se jōce și în Teatrul Național din București, va trebui schimbată radical, de cumva direcțiunea nu vrē să intre în conflict cu sentimentul național, căci p'esa numită ofere foarte multe caractere și situațiuni, care stêrnesc desaprobare hotărîtă în cercurile românești. Se pōte inse, că direcțiunea va revini la hotărîrea sa de mai nainte și nu va stăruî ca acest product jidan să

pângărăscă prima scenă română, unde atât de puțin se face pentru incurajarea literaturii noastre dramatice originale.

Piese musicale noue. In editura librăriei N. Cosma in Iași au apărut următoarele piese muzicale românești: »Vântul«, romanță, pentru voce de tenor sau sopran, cuvintele de N. Volenti, muzica de Ed. Caudella, prețul 50 cr. — »Georges valse«, pentru pian, de I. N. Iacobici, dedicat dlui s. locotenent George Tătar, prețul 1 fl. — »Serenada fluturului« pentru voce de tenor sau sopran, cu acompaniament de piano, cuvintele de N. Volenti, muzica de E. Caudella, prețul 75 cr. Tote aceste novități musicale se află de vânzare și'n librăria lui Otto Hügel in Oradea-mare.

Biserica și școlă.

Sciri bisericești și școlare. *Maj. Sa monarcul* a dăruit școlilor gr. c. din Șumfalău și Bogsig câte 100 fl. — *Pr. Ssa episcopul Popea* a dăruit fondului societății române de lectură, precum și fondui societății române de cântări din Caransebeș, câte 100 fl. — *Mitropolitul-primat al României* a dat ministrului de culte un proiect de lege pentru reorganizarea facultății de teologie, proiect lucrat de o comisiune din sinul sinodului. — *Dl. Alesandru Popa* a fost promovat de către universitatea din Viena la gradul de doctor in medicina universală. — *Dl. Iosif Turcu*, absolvent al facultății de medicină din Viena, la 10 l. c. a fost promovat acolo la gradul de doctor in medicina universală. — *La Iași* ministerul instrucțiunii publice are să clădească un seminar.

Sinodul protopopeso gr. c. din tractul Reghinului s'a ținut la 12 decembre, in Reghin, sub presiunea protopopului Petru Uilăcan. Intre alte lucrări, s'au luat mesuri pentru transcrierea averilor școlare pe cultul divin. S'a decis să se inființeze societăți de cumpătare in contra beției. S'a discutat ideea inființării bibliotecelor tractuale și s'a recomandat ca fiecare preot să compună istoricul comunei sale, înaintându-l la oficiul protopopeso.

La Bocșa-montană in 16/28 novembre s'a ținut adunarea generală de constituire a învățătorilor români gr. or. din despărțământul Bocșei. Cu asta ocaziune învățătorul I. Marcu din Bocșa-montană a ținut niște prelegeri practice, care a mulțumit pe toți cei de față. Apoi despărțământul s'a constituit astfel: president I. Marcu, notar R. Anușă, cassar D. Pruneș, bibliotecar Stefan Albu. S'a decis, ca membri învățători să fie invitați să lucreze fiecare câte o lecție practică; apoi s'a ales o comisiune care să compună un plan al orelor pentru școlile cu doi învățători. Viitorea adunare, ne spune »Luminatoriul«, de unde scotem acesta notiță, se va ține joi după Pași in școlă dlui Ion Simu din Reșița-montană, er cu propuneri practice.

Ce e nou ?

Reuniunea femellor române din Abrud și giur va ține adunarea sa generală la 17/29 decembre, după miezăzi la 2 ore, in locuința presidentei, dna Anna Gall, secretar dl Alesandru Ciura. La ordinea zilei va fi: raportul comitetului, alegerea comitetului și a bărbaților de incredere, revederea socotelelor, satorirea budgetului și desbaterea propunerilor ce doră se vor face.

Procesul de presă al „Luminatoriului“ s'a pertractat de nou luni in 16 l. c. la tribunalul cu jurați

din Arad. Autorul articolului incriminat, dl Valeriu Ion Barcian, care a vorbit tot românește, a fost declarat unanim vinovat; apoi tribunalul l-a condamnat la șese luni de arest, la cinci sute de florini pedepsă in bani și la plățirea speselor procesuale in suma de 135 fl. Apărător a fost și de asta-dată dl Coriolan Bredicean, care a insinuat gravamen de nulitate. Condamnatul, pe garanță, s'a lăsat liber.

Studentii universitari iașani au decis, — in scopul sporirii fondului pentru ridicarea unui bust al lui Eminescu, — in orașul Botoșani, — să dea mai multe baluri, represintații teatrale, festivități și altele. — Cel înteu bal va ave loc la 16/28 decembre viitor, in marea sală a Palatului Administrativ din Iași, apoi vor urmă represintațiunile teatrale, etc.

Propunerea limbii române cassată la gimnasiul catolic din Cluș. Din Cluș i-se scrie »Tribune« cu data de 18 decembre n.: Consiliul de direcțiune al statului catolic a șters din budgetul seu remunerațiunea pentru propunerea limbii române in gimnasiul catolic din Cluș, remunerațiune sistemisată încă pe timpul absolutismului. Astfel dela 1 ianuarie 1890 la gimnasiul rom. cat. din Cluș, care e frecventat de o mulțime de tineri români, limba română nu se va mai propune deloc.

Alegerile prin comitate a funcționarilor s'au inceput. Prima alegere s'a facut in Alba-de-jos; acolo s'au ales doi români ca pretori și anume Chirila și Preșia. In comitatu! Arad s'au ales dintre români, profișe Lazar Ionescu, protopretor Ioan Ianc; asesor la sedria orfanală Alesandru Pecican, viconotar al 4-le Moise Thoma, controlor la cassa orfanală Efraim Barbu, pretori Nicolae Mladin și Dimitrie Ionescu. In Torontal, cassar la scaunul orfanal, Iacob Raț. In comitatul Turda-Arieș: al doile viconotar Ioan Cigărean, protopretor Vasile Moga, pretor Ioan Vlassa. In comitatul Bichș: viconotar Silviu Popovici. In comitatul Timișorii: pretor A. Rațiu; controlor Paul Jurma; vicepresident la scaunul orfanal: George Berariu, asesor Nicolae Coșariu; controlor la scaunul orfanal Nic. Dragan, comitele suprem a numit medic cercual la Buziaș pe Romulus Poruțiu. In Maramureș: profișe dr. Ioan Mihályi, notar la scaunul orfanal Stefan Rednic: protopretori Vasiliu Mihalca, Ioan Gyenge, Iuliu Vinț, Pavel Mihalca, pretor Simeon Papp; tutor orf. Stefan Dunca. In comitatul Sibii: protonotar Cornel Tobias, viconotari Stroiia și Creț, protopretori Lemény și Branișce, pretor Savu.

Transilvăneni in România. Un număr de 50 Români transilvăneni, stabiliți de mult timp in țără, și cari au cerut Corpurilor legiuitoare recunoșcerea calității de cetățean român, vedend întârzierea ce s'a pus cu indeplinirea acestei formalități, au presintat dlui președinte al Camerei un memoriu prin care se rōgă ca Adunarea să găsească mijlocul de a face mai expeditivă practicarea art. 9 din Constituțiune.

Reducerea tarifului pe oăile ferate române. Dl Marghiloman, ministrul de comunicațiune al României, a declarat in ședința dela 29 novembre v. a camerei române, că prețurile de călătorie pe căile ferate române se vor scăde in mod considerabil, pentru zonele mai depărtate până la 50%. Acestă scădere inse se va pune in aplicațiune numai dela 1 martie anul viitor.

Influenza, bōla care ne vine din Rusia și despre care scriserăm in nr. trecut, c'a sosit și'n imperiul nostru, s'a arătat in capitala Austriei pentru prima dată la anul 1772, când suferiră de ea 60,000 persoane. In 1788 ea se arată din nou și puse la pat vre-o 25,000 persoane. Fiind că venise in ambele rënduri dinspre Nord, vienezii o numiră bōlă rusescă. La 1865, 1867—68 și 75 influenza se arată și la Pa-

ris, unde se bolnăviră d'odată atâția oameni, încât toate biurourile au fost închise câteva zile. Pentru ultimă oră, influența a bătuit la Viena în anul 1833, când în ziua de 29 aprilie au zăcut pe pat 50,000 persoane.

Necrológe. *Ioan Csergedi de Jód*, jude la tabla regescă din Mureș-Oșorhei, în pensiune, a încetat din viață acolo, la 12 l. c., în etate de 63 ani. — *Nicolae Ciugudean*, notar în Poiana Sibiului, decorat cu crucea pentru merite, a reposat, la 13 l. c. — *Eugen Pop*, student la facultatea de medicină din Cluș, a trecut la cele eterne, în 12 decembrie, în anul al 23-lea al vieții sale. — *Nicolae Poerian*, funcționar la societatea calei ferate austro-ungare, în Reșița-montană, a reposat acolo la 5 decembrie n., în etate de 65 ani și după un serviciu de 51 ani. — *Sever Buna*, fiul dlui Ioan Buna, candidat de avocat în Oradea-mare, a murit la 17 l. c., în etate abia de patru ani și 8 luni. — *George Comaniciu*, membru al eforiei școlii capitale din Veneția-de-jos, a murit la 13 dec. în etate de 54 ani. — *Ioan Clóje* senior, tatăl vrednicului fruntaș și negustor din Boița Ioan Clóje și bunicul medicului din Ploești dr. Ioan Clóje, a reposat la 5 decembrie v. în Boița.

Felurimi.

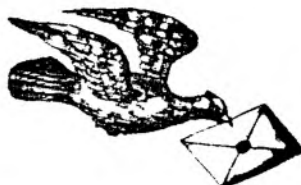
Teatrul în China. Actorii chinezi umblă ca Țiganiii căldărari aci din sat în sat, din oraș în oraș, cu piciorle góle, adese-ori cu capetele góle și se culcă unde inserază, pe câmp, prin păduri séu ripi. Lor li-se cuvine dar dulceta romanurilor comice. Materialul dramatic se pórta în buzunare. Repetițiile se fac în câmp. Directorul este stăpânul absolut al trupei. Dăcă un actor fuge, autoritățile îl aduc înderēt la trupă, condamnându-l încă să umble ziua cu un butoiu în spate ca pedepsă. Orașele cele mari au comedieni ordinari, de exemplu Shanghai și Nankin, și aristocrația locală se stringe în sală ca și reprezentanții vieții vesele. Inse, — amēnunt curios, — nu sânt actrițe. Actorii tineri de tot indeplinesc rolul femeilor. Mandarinii bogăți, când vor să asiste la o piesă, chiamă acasă trupă, care jócă momentan în ori-ce cameră séu chiar și în curte. Mandarinul, care chiamă trupă, are de sigur invitați acasă; înainte de reprezentatie este prând de gală, fără nici un discurs. Gazda bé în sănătatea óspeților și actorilor și reprezentatia incepe, după ce s'au ales dintr-o carte piesele, care să facă mai multă plăcere invitaților și pe care actorii pot să le jócă momentan. Inscenarea nu se asemănă cu cea obicnuită în Europa. Regisorul iese mai înteu pe scena improvizată și spune cu glas tare spectatorilor, că la stanga de exemplu este un copac, care nu se vede deloc, căci nu e nici un decor, la dreapta e un șanț séu un del, în fund o casă cu doue ferestri și o ușe. Pe urmă face biografia personagiilor piesei. Dealtfel literatura dramatică chineză este foarte bogată. Numai piesele scrise sub dinastia lui Yung implu cinci sute de volume. Când o trupă ajunge într'un oraș, locuitorii își incetază lucrul și se duc să-și iee locuri cu abonament. După opium, plăcerea cea mai mare pentru Chinez este teatrul. Omenii bogăți de prin orașe, când voesc să fie aleși deputați séu consilieri municipali, ofer reprezentatii poporului, spre a-i căștigá favorul.

Intrebuințarea urzicelor. Urzicele sânt foarte bune pentru hrănirea nu numai a pasărilor, dar și a vitelor. Vacile și caprele căror le vom da la primă-vără urzici veședite amestecate prin fân, vor da

lapte mai mult, care va produce unt mai dulce și mai imbelșugător. Pasările cari apucă a mănca semințe de urzică se ingrașe repede. Uloiul de semințe de urzică e foarte gustos și are proprietatea d'a face ca mamele ce-și hrănesc copiii să aibă lapte mult. În fine, urzica albă dă o ață foarte frumoasă din care, de atata vreme, Chinezii fabricază frumoșe stofe.

Până la ce vârstă pot trăi unele animale. Boul până la 30 ani, calul și măgarul 35 ani, capra și oia 15 ani, porcul 20 ani, epurele de casă 10 ani, cănele 25 ani, pisica 15 ani, găina și curcanul 12 ani, gășca 30 ani, vrabia 25 ér corbul mai mult ca toate păsările.

Poșta redacțiunei.

Cerțiuți. A sosit după încheierea foii, ca totdeauna Nu șcim de ce le trimiteți consecvent tot întârziat?

Dlul S. P. Da >Familia< numai este, dar se și espedeză regulat în fiecare săptămână.

Dlul S. C. M. în B. A so sit. I vom face loc în curēnd.

Picături de Maria-Zell pentru stomac,

forte folositoare în toate bólele de stomac.

Vindecă: lipsa de apetit, slăbiciunea stomacului, respirațiunea mirositoare, paliditatea, rigăcile, colica, catarul de stomac, acréla 'n gât, gălbinarea, gréta, vėrsarea, durerile de cap (dăcă provin din stomac,) șgărciurile de stomac, incuetura, ingreunarea stomacului, hemoroidele etc. Prețul unei sticle, cu Marca de invențiune, instrucțiune pentru întrebuințare 40 cr.; după 70 cr. Expedițiunea centrală prin farmacistul Carl Brady, în Kremsier (Moravia.)

Avertisment! Veritabilele picături de Schutzmarke. Maria-Zell pentru stomac se falsifică și se imităză mult. Semnul veritabilității este, că fiecare sticlufă trebuie să fie împachetată în hârtie roșie, provădită cu marca de sus și să aibă regulile de întrebuințare, mai observându-se, că este tipărită în imprimăria lui H. Gusek în Kremsier.

Hapuri purgative de Maria-Zell.

Aceste hapuri (pilule) care de mulți ani se întrebuințază cu cel mai bun succes contra lipsei de scaun și la incucri, se falsifică mult. Cumpărătorul să fie atent la marca de mai sus, cum și la subscrierea farmacistului C. Brady, Kremsier Prețul unei cutii 20 cr., 6 cutii 1 fl. Dăcă banii se trimit înainte, se espedeză franco: 1 sul cu 6 cutii 1 fl 20 cr., 2 suluri 2 fl. 20 cr.

Picăturile de Maria-Zell pentru stomac și hapurile purgative de Maria-Zell nu sânt niște lécuri secrete. Descrierea se află în regulile de întrebuințare care se alătură la fiecare sticlă și cutie.

Picăturile de Maria-Zell pentru stomac și hapurile purgative de Maria-Zell se află de vëndare: în Oradea-mare la farmaciștii: E. Ember, Lud. Molnár, George Nyiry, Carol Bleyer, Ales. Heringh și la misericordiani; în *Berețyó-Ujfalú* la farm. Geza Tamásy, în *Kis-Marja* la farm. Fr. Gallasy; în *Komádi* la farm. G. Scholtz; în *Salonta* la farm. L. Kovács și Fr. Po-dráczky

10-43

Călindarul săptămănei.

Diua sēpt.	Călindarul vechiu	Calind. nou	Sórele
Dum. 28 după Rusali Ev. 10 dela Luca c. 13, gl. 3, a. inv. 6.			res. ap
Duminecă	10 Mart. Mina	22 Beata	7 47 4 11
Luni	11 Par. Danil Stelnic.	23 Dagobert	7 48 4 11
Mărti	12 Par. Spiridon	24 Adam și Eva	7 48 4 12
Mercuri	13 Par. Axentie	25 (f) N. Donn.	7 49 4 12
Joi	14 SS. M. Tirsu și Arion	26 (+) Mart. Stef.	7 49 4 13
Vineri	15 Sant Elefterie	27 Ioanev și ap.	7 49 4 14
Sămbătă	16 Prof. Age	28 Pruncii nev.	7 49 4 15

Apropiându-se sfēșitul anului, rugăm pe abonații noștri să-și innoescă de timpuriu abonamentele; ér restanțierii binevoescă a-și refuá datoria, căci în cazul contrar le vom sistá espedarea.

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Hügel în Oradea-mare.